

Že žalovaná agentu A. F., který v roce 1927 znovu objížděl všechny žalobcem oznámené zákazníky slíbila z uskutečněných obchodů provisi, nasvědčuje tomu, že projevila skutečnou snahu, aby obchody žalobcem označené byly rozvinuty a z celého obsahu spisu neplyne, že by bývala chtěla, aby objednávky ty k vůli ušetření dvojnásobné provise nebyly realizovány.

Ustanovení § 8, odst. 2 smlouvy bylo ve zmíněném pravoplatném zrušovacím usnesení odvolacího soudu vyloženo, z á v a z n ě pro souzený spor tak (srov. rozh. n. s. sb. č. 12.401), že jím je právoplatně stanovena pouze doba, do které žalobce může získati nárok na provisi, jinak však, že pro přiznání provise platí podmínka prvního uzavření určitého obchodu. Pokud § 3, odst. 4. smlouvy praví, že »potvrzení obchodu platí jako kupní smlouva«, má na mysli rovněž jen pravomoc a určitou koupi. Při tomto právním nazírání na věc je posudek znalecký zcela nerozhodný.

(Rozh. nejv. soudu z 30. ledna 1936, č. j. Rv II 299/35.)

V. s. r. Křepelka.

Tím, že byl manžel obchodnice s mlékem zaměstnán v jejím obchodě jako pomocník obchodní, přijímající dodané mléko a udílející šoférům dodavatelovým příkazy, kolik mléka mají příštího dne dovézt, nenabyl ještě oprávnění uzavřít s dodavatelem celoroční smlouvu na dodávku mléka. (Čl. 47 obch. zák., §§ 863, 1238 obč. zák.)

Soud první stolice obmezil jednání na důvod žalobního nároku a uznal za právo rozsudkem mezitímním, že náhradní nárok uplatňovaný žalující firmou proti žalované obchodnici M. J. z nedodržení dodávací smlouvy, uzavřené na celý rok mezi žalobkyní a manželem žalované R. J., není po právu oproti žalované, poněvadž její muž překročil plnou moc, opravňující jej pouze k prodeji mléka v krámě žalované a k objednávkám mléka pro příští den a ježto nelze z té okolnosti, že schválila žalovaná celoroční dodávací smlouvu, uzavřenou jejím mužem R. J. v předešlém roce za její přítomnosti, také usuzovati, že ho oprávnila uzavírat smlouvu takovou i pro celý běžný rok. (Čl. 47 obch. zák., §§ 863 a 1238 obč. zák.)

Soud druhé stolice změnil na odvolání žalobčino tento rozsudek tak, že uznal žalobní nárok náhrady co do důvodu za existující po právu, poněvadž podle čl. 47 obch. zák. jest obchodní pomocník oprávněn uzavírat objednávky vztahující se k provozu tohoto obchodu a ježto není pro objem jeho plné moci směrodatným rozsah příkazu, nýbrž rozsah plné moci jak se jeví na venek. (Rozh. nejv. soudu č. 2482.)

Byl-li tedy manžel žalované, jak je nesporno, zaměstnán v jejím obchodě s mlékem, a podepsal-li v její přítomnosti dodávací smlouvu již také na celý dřívější rok, a žalovaná s tím souhlasila a smlouvu plnila, pak byl vzhledem na čl. 47 obch. zák. oprávněn i v její nepřítomnosti uzavřít smlouvu, týkající se prodloužení dodávky mléka i na příští rok.

Žalovaná byla tedy touto smlouvou vázána, a proto porušila ji tím, že přestala odebírat mléko od žalující strany, a je povinna nahraditi škodu této tím vzniklou. (§ 1295 obč. zák.)

Nejvyšší soud obnovil na dovolání žalované rozsudek první stolice a sice z těchto důvodů:

Dovolání nelze upříti oprávněnosti, neboť odvolací soud neposoudil věc správně po právní stránce, dospěv k úsudku, že manžel žalované R. J. byl podle čl. 47 obch. zák. zmocněn, aby uzavřel smlouvu dodávací se žalobkyní. Tato ani netvrdila, že dovolatelka ustanovila svého muže R. J. k provozu celé obchodní živnosti.

Podle zjištění soudů nižších stolic byl R. J. zaměstnán v obchodě dovolatelky jako obchodní pomocník, který přijímal mléko a udílel šoférům žalobčíným příkazy, ohledně dodání mléka pro příští den, a byl tedy ustanoven k určitému druhu jednání. Že by provádění této činnosti obvyčejně s sebou přinášelo, aby takový zmocněnec uzavíral celoroční smlouvu dodávkovou, žalobkyně rovněž ani netvrdila.

Z okolnosti, že R. J. uzavřel již předchozí smlouvu se žalobkyní v přítomnosti dovolatelky, nelze usuzovati, že tato jej zmocnila, aby také příští smlouvy za ni uzavíral. Tvrzení odvolacího soudu, že dovolatelka splnila smlouvu, odporuje spisům, a žalobkyně ani netvrdila, že by byla dovolatelka odbírala denně v dodávací smlouvě uvedených 300 litrů mléka a naopak tvrdila, že tolik neodbírala, jak také vyplývá z předložených důkazů. Nelze proto usuzovati, že R. J. byl ve smyslu čl. 47 obch. zák. zmocněn k uzavírání dodávací smlouvy.

Avšak ani s hlediska § 1238 obč. zák. nebyl k tomu zmocněn. Přenecháním správy podle tohoto zákonného ustanovení dává ovšem manželka svému manželovi i práva, aby ji zastupoval v rozsahu § 1029 obč. zák., kde se praví, že platí domněnka o tom, kdo svěřil druhému správu, že mu propůjčil též moc, aby konal vše to, co správa sama vyžaduje, a co obvyčejně s ní je spojeno. Ani tu však žalobkyně netvrdila, že jest se správou mlékařského obchodu obvyčejně spojeno uzavírání celoroční smlouvy dodávací.

Smlouva uzavřená od R. J. neváže tedy dovolatelku, a proto právem dospěl soud první stolice k úsudku, že žalobní nárok není po právu.

(Rozh. nejv. soudu z 11. IV. 1935, č. j. Rv II 290/33.)

V. s. r. Křepelka.

Privilegované pořadí zákonného zástavního práva, jehož požívá dávka z majetku na nemovitosti.

V otázce privilegovaného pořadí dávky z majetku a promlčení téhož vyhověl nejvyšší soud usnesením ze dne 31. XII. 1935 č. j. R I 1207/35 dovolací stížnosti Občan. žaložny v H. a nepřisoudil z nejvyššího podání za realitu bernímu úřadu v H. na dávce z majetku 17.688 Kč 25 h v pořadí privilegovaném z těchto důvodů: